

մի շտապիր, ոյժղ խնայութեամբ բանեցուր որ քէ առողջութիւնդ դիմանայ եւ քէ կարենաս քիչ ատենի մէջ շատ գործ տեսնել :

Կուզես որ ձանձրալի մէկ աշխատանք մը շուտով ու *ՅէՅէ կերպով* լմնցնես . նայէ որ կրցածիդ չափ լաւ աշխատիս, այնպէս որ գործդ ոչ ամօք բերէ քեզի եւ ոչ մեղադրութիւն, եւ հարկ ալ չըլլայ որ նորէն սկսիս :

Աշխատանքը ինչպէս որ պետք է օգտակար ընելու համար, մարդս պիտի նայի որ իր վիճակին ընտրութիւնը լաւ կերպով ընէ . այս ընտրութիւնն ալ լաւ կըլլայ ընդհանրապէս՝ երբոր մեկուն ավարժակիւն ու կարողութեամբ յարմար է : Սակայն ինչ վիճակ ալ ընտրես, առանց խնայութիւն ընելու հարստանալը կարելի բան չէ : Ո՛ր

եւ իցէ ընչաւետ մարդու հարստութեան աղբիւրն որ փնտռես, կըտեսնես որ աւելի իրարու վրայ դնելով պահուած ստակն ու խնայութիւնն եղեր է այն աղբիւրը՝ քան քէ ստակը պտըտցնելու ճարտարութիւնը :

Խնայութիւնը այս մեծ աղեկութիւնն ալ ունի որ ի գործ դրուելու՝ համար ոչ շատ խելքի կարօտ է, ոչ խորունկ մտածութեանց եւ ոչ կարգէ դուրս բարեբաղդութեան . ուստի քէ աղքատը կրնայ խնայող ըլլալ, քէ միջակը եւ քէ հարուստը, բաւական է որ կամք ունենան, ու աղքատը՝ խնայող աղքատն բարի օրինակ առնէ, միջակը միջակէն, հարուստն ալ հարըստէն : — Ուրիշ անգամ խնայութեան կանոններուն վրայ կըխօսինք :

Բ. ՏԵՍԱՐԱՆՔ ԵՒՐՈՊԱՅ

ԱՐՈՒՆՏՍԱՀԱՆԳԷՍ.

ՀԱՐԵՒԱՆՅԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ԱՆԳՂՈՅ ՅՈՒՂԱՐԿԱՅ ԲԵՐՔԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ :

Տիեզերական արուեստահանդիսին մէջ Գաղղիոյ բերքերէն ետեւ ամենէն հարուստները Անգղիոյ հանդիսարաններն են :

Հանքի ու մետաղներու կողմանէ առջի բերան Գաղղիայէն վար կերևնայ, բայց լաւ դիտելու ըլլաս նե՞ Անգղիոյ անբաւ հարստութիւնը այս բանիս մէջ ալ մէկէն կրնասկըցուի : Միայն գետնածուխի կամ ածխաքարի տեսակները 264 հատ են. բող գանազան քոքերն ու ածխաքարի նման ուրիշ վառելիքները : Երկաթեղենի եւ ուրիշ տեսակ տեսակ մետաղներուն մէջ՝ նշանաւոր է արծաթաբեր կապարը :

Երկրագործական դործիքները քէ շատուր են եւ քէ լաւ շինուած . ասոնց մէջ ամենէն աւելի աչքի զարնողներն են շոգեշարժ արօրը, շոգեշարժ արտհունձը եւ ուրիշ գանազան մանր շոգեգործիներ :

Այլ եւ այլ արուեստից մէջ գործածուած իրարմէ գեղեցիկ ու վարպետ գործիքները շատ կատարելագործուր են . օրինակի համար, Սմիթ անունով անգղիացուն կտաւ գործելու մեքենան

մէկ վայրկենի մէջ երկու հարիւր յիսուն անգամ մագոգ կրնետէ :

Ասոր նման ուրիշ մեքենայ մը կայ որ 250,000 ֆրանքի ծախուր է : Գործիք մը կայ որ բոքի վրայ նկարուած ձեւերը կտաւ տպելու երկրքէ գլաններուն վրայ կըփորագրէ . ուրիշ փոքրիկ գործիք մըն ալ երկաթաղիներու տոմսակներուն վրայ բուսահամար կըտպէ :

Կառք շինելու արհեստը շատ բարակցեր ու լաւցեր է : Տեսարանական գործիքները վերջի աստիճանի կատարելութեան հասած կըսեալոին, մանաւանդ մեծամեծ ու գեղեցիկ դիտակները : Նոյնպէս նշանաւոր են ելեքտրական գործիքները, ծովուն տակէն անցնող հեռագրական բեկերը, շարժարանական գործիքներու գաղափարները, եւ այլն :

Շատ գեղեցիկ կաշիներ ու բոքեր կան, որոնց նմանը ուրիշ տեղ չգտնուիր : Կերակրելիսաց կողմանէ ամենէն աւելի աչքի զարնողներն են Անգղիոյ պանիրներն ու եզան մսին աղածը :

Նաու եւ նաւակի օրինակները քեպէտ քիչ՝

բայց շատ սիրուն են, մանաւանդ մեկ մեծ շոգենաւի մը օրինակը որ դեպ ի երկայնքին կտրուածի պէս ըլլալով՝ բոլոր ներսի բաժանմունքներն ու կազմուածքը աչքիդ առջեւը դրած է :

Բանաձ մետաղներու կողմանէ այս բանս դիտուելի է որ Անգղիան պողպատի եւ ամէն տեսակ մեծամեծ գործիքներու շատ մը օրինակներ խրկելի է ալ նե, մանր զարդերու գործիքներ գրեթէ ամենեւին չէ խրկած : Այն գործիքներուն շատին կատարելութիւնը մէյմը շինուածքին մաքրութիւնը, մէյմալ գնոյն աժնութիւնն է :

Ոսկերջութեան բերքերուն մէջ աղուոր բաներ շատ կան, մանաւանդ մեծամեծ արծրեղէն բանուածքներ որ այլ եւ այլ պատմական կամ վիպասանական տեսարաններ ձևացուցել են. ասոնցմէ ոմանք Գաղղիոյ բանուածքներուն ճիւղներն ալ են, ոմանք կընաւասարին անոնց : Ակնագործութեանը մէջ աւելի բարակութիւն ու աւելի կիրք ակտրծակ կերեւնայ. որով զարդերը այնպէս շինուած են որ մետաղը գոհարներուն բազմութեանը մէջ չտեսնուելու պէս եղած է :

Բրտի խեցեղէն անօրներու կողմանէ շատ յառաջադէմ են Անգղիացիք. անոնց կարգն են երկու անագին աշտանակներն որ Վիկտորիա բագունին Գաղղիոյ կայսեր ընծայել է, եւ շատ մը բնալուծական մեծամեծ բորանոցներ եւ ուրիշ գործիքներ : Բայց բիւրեղի եւ ապակիներու կողմանէ որչափ ալ վարպետ ըլլան՝ դեռ Գաղղիացւոց չեն հասած :

Բամպակեղէն ու բրդեղէն բերքերու կողմանէ խիստ շատ բան բերել են Անգղիացիք : Շատ մը գեղեցիկ կերպաներ, չուխաներ եւ ուրիշ ազնիւ լաքեր ալ կան որ Գաղղիոյ մաքսատուները չեն բողբոք որ Անգղիայէն բերուին ու ծախուին :

Անգղիացւոց մետաքսեղէններն ընդհանրապէս Գաղղիոյ մետաքսեղէններուն չեն հասնիր. սա-

կայն բաւիշներ, կազեր ու շղարշներ կան որ գերազանց են :

Կտաւեղէնի մէջ Իոյանտան հարուստ է, եւ այն երկրին շատ քաղաքները կանեփը կըբանին ու կտաւէ լաքեր կըշինեն՝ իրարմէ ազնիւ ու ամուր, բայց հանդիսի բերուած չեն. աւելի աչքի երեւցածներն են առագաստի լաքեր ու պամխանա ըսուած կտաւները :

Անգղիոյ զանազան հիւսուածքները, այսինքն գուրպաններ, բաճկոններ, եւ այլն, նմանապէս բրդէ ձեռնոցներ որ աշխարհիս ամէն կողմը կըխրկուին, իրենց կատարելութիւնները հոս ալ կերեցընեն, որ են դիմացկունութիւն եւ աժնութիւն :

Տեսնողները կըզարմանան Անգղիոյ բանուածքներուն գեղեցկութեանն ու աժնութեանը վրայ. նոյնպէս ալ գորգերուն ու կապերտներուն, որ քեպետ Գաղղիոյ մէջ բանուած Պովէի, Կոպլէի, Օպիւսոնի գորգերուն չեն հասնիր աղուորութեան կողմանէ, բայց անոնցմէ շատ աւելի աժան են :

Խիժակէ կամ քառչու ըսուած առաձգական նիւթէն շինուած գործիքներուն ու հագուստներուն խիստ շատ տեսակները կան : Խիժակէ հագուստներ կան որ քեքեւութեան կողմանէ յիբաւի կարգէ դուրս կերպով զարմանալի են :

Տան կարասիներուն պակասութիւնն է հին ձեռն հաստ երեսոյք. բայց Ուէլլիս անունով անգղիացւոյն փայտի վրայ փորած ծաղկներուն ու բոջուններուն գեղեցկութեանը չափ չկայ : Գաշնակները (փիանօները) մահոնի փայտէ ըլլալու տեղ՝ ընկուզենի են :

Անգղիոյ փորագրութեան, տպագրութեան, վիմագրութեան, կազմարարութեան ալ խիստ շատ փորձերն ու օրինակները բերուած են որ ամէն գովեստի արժանի են :

Գ. ՀԱՆԳԻՍԱՐԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՇԷՆ ՄԱՐԳԿԱՆ

ՖՐԱՆՔԼԻՆ

(Շարայարութիւն).

Ամերիկացիք այնչափ մեծ վստահութիւն ունենին Ֆրանքլինի խելքին ու արդարասիրութեանը

վրայ որ ամէն տեսակ քաղաքական պաշտօններ առաջարկեցին իրեն : Ֆրանքլին ինքն իրեն հա-